

Läse- och samtalscirkel utifrån boken

Tusen olevda liv finns inom mig

Författare: Tomas Sjödin

Förlag: Bokförlaget Libris, 2011

Samtalshandledning: Dan-Erik Sahlberg för Studieförbundet Bilda

Samtalshandledningen är en hjälp för studiecirkel/litteraturgrupper som vill läsa boken tillsammans och sedan reflektera över berättelsen och de livsfrågor som den väcker. Att samtala med andra om livsfrågor utifrån en skönlitterär text är intressant, spännande och ibland utmanande. I mötet med texten och andras åsikter, tolkningar och erfarenheter kan man ibland få nya insikter och tankar också om sitt eget liv.

I Tusen olevda liv finns inom mig finns många livsfrågor av djupt existentiell karaktär inbyggda i berättelsen. Det är en berättelse om kärlek, vänskap och sorg, om uppbrott och överlevnad, men också om att våga försonas med sitt liv och de människor som finns nära.

Tomas Sjödin, född 1959, är pastor, författare och krönikör i Göteborgsposten och en uppskattad föredragshållare. Han har utkommit med en rad böcker som alla sålt i stora upplagor och översatts till flera språk. Tusen olevda liv finns inom mig kan betraktas som hans skönlitterära debut.

Samtalsmodell

Samtalsgruppen registreras som studiecirkel och sker i samverkan med Studieförbundet Bilda, På hemsidan hittar du blanketter för anmälan av studiecirkel. www.bilda.nu. Välj blankett från den region där du bor.

Ledaren håller i samtalsstrukturen och ser till att alla får utrymme och allas erfarenheter tas tillvara. Ledaren är också deltagare i gruppen och delar med sig av sina tankar och erfarenheter. Som ledare i Bilda kan du få tips och stöd i din roll som ledare.

Samtalshandledningen innehåller ett förslag på 5 träffar.

På första träffen är det bra att komma överens om ett gemensamt förhållningssätt i samtalet. "Spelregler" som brukar bidra till att skapa ett öppet och lärande samtal är:

- Det personliga vi delar stannar i gruppen.
- Det är ok att uttrycka tankar och att ändra sig.
- Man har rätt att vara tyst.
- Alla talar i jag-form.
- Alla hjälps åt att hålla tidsramarna.
- Alla bidrar med sitt perspektiv och värdesätter att få ta del av andras.

Första träffen

Läs kap 1–9

Samtalsfrågor:

1. Pastor Bengt Eriksson bryter upp från det sammanhang som han känner sig bunden av. Efter en längre tids funderande sätter han sin plan i verket.

- Vad tycker du om Bengt Erikssons motiv till ”flykten”?
- Kan du känna igen dig i Bengt Erikssons längtan efter att utforska ”ett av de tusen olevda livet”?
- Vilket av dina ”tusent olevda liv” skulle du vilja utforska om du hade möjlighet till det?

2. Bengt Eriksson känner sig likgiltig. Han beskriver det som han ”gick en långsam inifrändöd till mötes, en död som visade sig i att han gjorde allt mer men kände allt mindre”.

- Kan du känna igen den känslan – i ditt eget eller någon annans liv? I vilka situationer eller livsomständigheter kan den komma?
- Vad betyder begreppet ”andlig kallbrand” för dig?

3. Bengt Eriksson har inspirerats av den ballongflygande prästen Adelir Antonio de Carli och lastbilschauffören Larry ”Lawnchair” Walters, men på ett djupare plan är det ådalsförfattaren Birger Norman som genom livet varit hans existentiella samtalspartner och de enda böcker han tar med sig är ett antal böcker av Norman.

- Har du någon sådan ”existentiell samtalspartner” som följt dig genom livet?
- Om du – liksom Bengt Eriksson – bara skulle ta med dig böcker av en författare, vem skulle det då vara? Eller vilka böcker skulle du ta med dig? Varför?

Andra träffen

Läs kap 10–18

Samtalsfrågor:

1. Bengt Erikssons relation med grannen Lorens är till en början ganska spänd. Lorens beskrivs i början av berättelsen som en person som har svårt att respektera Bengts behov av integritet. ”Han tillhörde den sortens människor som trodde att alla han mötte i honom såg en glad överraskning”. Men relationen förändras dramatiskt.

- Har du liknande erfarenheter av att en livskris av något slag har fört dig närmare en människa som du tyckte var lite ”jobbig”?

2. ”Långt senare återvände Bengt till timmarna i änkeman Anderssons kök och ur dem hämtade han insikten om att de riktigt svåra samtalen ibland behöver en tvättmaskin vid sidan om”, skriver Tomas Sjödin.

- Vad tror du han menar med det?
- Varför är den här scenen så viktig i boken?

3. "Brevet om den hjärtformade ön" handlar om att förhålla sig till det sammanhang där man vuxit upp, att växa och mogna och ibland smärtsamt inse att världsbilden förändras och att man måste förändras med den.

- "Filadelfia är mitt Svanö", skriver Bengt Eriksson i brevet. Vilket är ditt "Svanö"?
- Varför tror du att Bengt Eriksson beskriver det som en "sorg" och att han måste "kapitulera och inse att ön blivit en omöjlig värld"?
- "Man kan aldrig återvända. Man kan resa tillbaka, men man kan aldrig återvända", citerar Bengt Birger Norman och de orden "förlöste" honom. Hur kan man hantera sina erfarenheter från sin barndom och uppväxt utan att förlora det man ändå upplever som värdefullt och livsviktigt?

Tredje träffen

Läs kap 19 –24

Samtalsfrågor:

1. Det andra brevet till Agneta kallar Bengt för "Brevet om den villkorslösa kärleken". Det handlar om Birger Normans möte med lundateologen Anders Nygren och om Bengt Erikssons förändrade syn på sin egen tro, en process som Bengt beskriver som att den har "detroniserat det ängsliga i hans tro och gett plats för förtröstan". Birger Norman (och Bengt Eriksson) beskriver hur de genom att ta del av Anders Nygrens tankar förändrar sitt sätt att tänka kring den kristna tron. "Kristendomen är inte förbud, regler och moraliska hakar: Det är en mottagande och utgivande upplevelse, inte prestation".

- Hur kommer det sig att många människor betraktar kristendomen mest med "förbud, regler och moraliska hakar"?
- Fundera på varför Birger och Bengt använder solrosen som bild för den "befriande" tron?
- "Andliga upplevelser förenar. De kortar vägarna mellan människor, kulturer och tider", skriver Bengt. Är det alltid så?
- Hur skulle du definiera "den kristna friheten"?

2. Bengt formulerar ett kort framtidsmanifest: "Där nåden ställdes mot lagen; omutligt välja nåden. Där barmhärtigheten ställdes mot domen; omutligt välja barmhärtigheten; Där människan mättes mot bokstäver; alltid utgå från människan och hennes belägenhet".

- Är detta en möjlig livsfilosofi även för dig?

3. Lorens lyckas "locka fram värmen i Bengt tro". Bengt beskriver det som om han innan han mötte Lorens varit expert på "teologiska diskussioner", men hur han under dessa diskussioner ofta känt sig mindre levande snarare än mer.

- Vad är skillnaden mellan en teologisk diskussion och ett andligt samtal?
- Hur kan vi uppmuntra det goda samtalet om tro och livsfrågor?

Fjärde träffen

Läs kap 22–29

Samtalsfrågor:

1. Ovädernatten den 28 juli blir viktig på flera sätt för Bengt Eriksson.

- Fundera tillsammans kring vad det egentligen är som händer med Bengt den där natten?

2. I "Brevet om sorgen och saknaden" berättas om när Birger Norman på ålderns höst börjar summera, räkna ner och väga av sitt liv och Birger skriver att "en entita säger honom att det går att överleva". För Bengt Eriksson blir detta en symbol för att sorgprocessen efter hustruns död gått in i en annan fas, ett "efteråt" då det gör mindre och mindre ont och det går bättre och bättre. Men det är ändå "efteråt".

- Går det att känna igen sig i Bengts beskrivning av sorgens olika faser? Dela erfarenheter av egna eller andras upplevelser av "sorgearbete".

3. I Betelförsamlingen i Söderhamn har det under Bengts frånvaro skett en märklig förändring. Herbert Hägglund, Ingegerd Aronsson, Harry Sahlén och Ulla Ståhl är karaktärer och "typer" som de flesta kan känna igen, kanske inte bara från kyrkans värld.

- Vad är det som gör att atmosfären i Betelförsamlingen förändras under Bengt Erikssons frånvaro?
- Det händer mycket "bakom kulisserna" i Söderhamn som inte skrivs ut i boken. Ta en stund och fantisera lite kring någon av personerna ovan. Hitta på en liten sidohistoria om t ex Ingegerd Aronsson eller någon av de andra.

Femte träffen

Läs kap 30–35

Samtalsfrågor:

1. I brevet med titeln "Nuet och evigheten" talas om att gå från att vara "nuets upp-vaktare till att vara dess älskare". Att vända oss till nuet och omfatta den innevarande dagen med ömhet. Birger Norman kallar det att "lägga handen vid enklaste ting och känna undrens puls – att något är."

- Vad kan vi göra för att leva i nuet och "fånga dagen"?
- Den som "har evigheten i blodet får mod att ta klocktiden med ro". Vad tror du författaren menar med det?

2. Bengt Eriksson funderar mycket över sin uppgift som förkunnare och pastor. I Birger Normans berättelse om Jonas i novellen "Sista natten på Nordstjernan", som Lorens så målande återberättar för Bengt, avslutas ett slagsmål mellan Jonas och pastorn med att pastorn säger: "Gud älskar dig ditt fä!" Bengt säger också att det är "fä-evangelium" han ska hem och predika.

- Vilka insikter verkar han ha kommit fram till när det gäller hans roll som förkunnare och pastor?

3. Nu är boken färdigläst. Reflektera över dina upplevelser av läsningen och samtalet om boken.

- På vilket sätt kunde du identifiera dig med berättelsen? På vilket sätt kunde du identifiera dig med bokens karaktärer?
- Vad hände sedan med Bengt, Lorens och de andra?
- Om du skulle rekommendera den här boken för en vän utan att berätta själva "storyn", vad skulle du säga att den handlar om?

Avsluta gärna sista träffen med att var och en får uttrycka hur de tycker att det har varit att samtala om boken och eventuella önskemål om fortsättning.